

RADNA SKUPINA ZA TURIZAM ZAVRŠNI DOKUMENT

Budva (Crna Gora), 12. svibnja 2011.

Predgovor

Stupanjem na snagu Lisabonskog ugovora, Europska komisija izradila je Priopćenje br. 352, od 30. lipnja 2010.: „Europa, svjetska turistička destinacija broj 1“. Europska komisija smatra kako je turizam gospodarska djelatnost sposobna generirati rast i zaposlenost u EU, doprinoseći razvitku te gospodarskoj i socijalnoj integraciji. Europa treba ostati svjetska turistička destinacija broj 1, koja je u stanju kapitalizirati svoje teritorijalno bogatstvo i raznolikost (ovaj prioritet naveden je i u Strategiji EU „Europa 2020“).

Europska komisija utvrdila je brojne aktivnosti, temeljne za postizanje postavljenih ciljeva :

- promoviranje razvoja održivog, odgovornog i visokokvalitetnog turizma;
- objedinjavanje reputacije i profila Europe, kao zbirna destinacija održive i visokokvalitetne usluge.

Na temelju iskustva stečenog s brandom „Adrion“ te obrazovnih turneja, kao i zahvaljujući suradnji uspostavljenoj s drugim europskim mrežama, Radna skupina za turizam isplanirala je buduće aktivnosti, u skladu s Priopćenjem br. 352 od 30. lipnja 2010.

Dosad provedene aktivnosti

Aktivnosti koje su dosad provedene mogu biti povezane sa sljedećim temama:

1. „Adrion“ kao element podrške uspostavi Jadranske makroregije
2. novi EU projektni menadžment
3. lansiranje Jadransko-jonskog područja u referentnim međunarodnim turističkim krugovima
4. suradnja s ostalim europskim mrežama, odnosno s Necstour, Ascame, SEI.

Sljedeće su glavne aktivnosti provedene unutar svake tematike.

Tema 1- „Adrion“ kao element podrške uspostavi Jadranske makroregije

Sastanak s Europskom komisijom - Opća uprava za poduzetništvo, jedinica za turizam (Bruxelles, 13. listopada 2010.):

Povodom 2. okupljanja Europskog parlamenta poduzeća, izaslanstvo Radne skupine za turizam, Foruma jadransko-jonskih gospodarskih komora, sastojalo se od predsjednika Gospodarske komore Ancone, Rodolfa Giampieria te glavnog tajnika Michelea De Vite, koji su se susreli s gospođom Francescom Tudini- voditeljicom Odjela za turizam pri Općoj upravi za poduzetništvo Europske komisije. Sastanak je bio i prilika za naglašavanje mogućnosti jačanja aktivnosti Radne skupine za turizam, Foruma jadransko-jonskih gospodarskih komora, u pogledu snažnije integracije s Necstourom. Nadalje, sastanak s potpredsjednikom Europske komisije, gospodinom Antoniom Tajaniem, pokazao je kako je moguće ostvariti vrijedne pokazatelje, na način da „europska turistička politika teži integraciji različitih zemalja, s ciljem predstavljanja Europe kao jedinstvene međunarodne turističke destinacije“.

Suradnja s Jadransko-jonskom inicijativom- Okrugli stol za turizam (Podgorica, 28. travnja 2011.)

Radna skupina za turizam, Foruma jadransko-jonskih gospodarskih komora, doprinijela je Okruglom stolu za turizam sudjelovanjem predstavnika Gospodarske komore Crne Gore, koji je govorio o sljedećim temama: 1. Jadransko- jonski bazen, kao integrirana turistička destinacija; 2. održivi razvoj turizma: razmjena znanja s osobitim osvrtom na brodski turizam; 3. suradnja na području ljudskih resursa u turizmu- poboljšanje obuke, kako bi se unaprijedila i kvaliteta usluga i proizvoda u turističkom sektoru;

4. suradnja u aktivnostima EU projektnog menadžmenta, s ciljem korištenja pogodnosti od strane zajednice te međunarodnih finansijskih sredstava.

Sudjelovanje na Seminaru jadransko-jonske makroregije (Ancona, 27. listopada 2010.):

Na seminaru, organiziranom od strane regionalnih vlasti Marche, u suradnji s ALDE-Odborom regija, aktivni su u ulogama izvijestitelja bili predsjednik i tajnik Radne skupine za turizam, Foruma jadransko-jonskih gospodarskih komora. Zabilježen je službeni zahtjev za priznavanjem Jadransko-jonske inicijative. Ovo bi mogao biti dug i složen proces, koji bi trebao biti završen do 2014. godine, stvaranjem Jadransko-jonske makroregije. U tom kontekstu, mreže poput Foruma jadransko-jonskih gospodarskih komora, predstavljaju temeljne i povlaštene sudionike pri implementaciji za provedbu specifičnih programa sektora i politika zajednica, kroz oblike aktivnog i kvalificiranog partnerstva, kojima se može provesti opipljiva implementacija projekata lokalne, a također i prekogranične suradnje.

Tema 2- Novi EU projektni menadžment

U drugoj polovici 2011. godine očekuje se objava 2. poziva za natječaj IPA, u sklopu kojeg će Radna skupina za turizam, Foruma jadransko-jonskih gospodarskih komora, pokušati identificirati nove prijedloge projekta za promicanje logotipa „Adrion“. Očekuje se da će partnerstvo u okviru ovog prijedloga projekta dodatno poboljšati rezultate postignute projektom AdrionTour, vođenim od strane Radne skupine Foruma jadransko-jonskih gospodarskih komora, u suradnji s Gospodarskom komorom Ancone, koja je nastupila kao vodeći partner inicijative.

Prijedlog projekta, iznijetog od strane Promeca, odnosno posebne Agencije Gospodarske komore Modena, u okviru Zakona br. 84/01, trenutno se procjenjuje. Naziv istog je: „Lanac turističke ponude: suradnja između regija Emilia-Romagna i Marche s Albanijom, Hrvatskom i Crnom Gorom“. Radna skupina za turizam trenutno radi na prijedlogu projekta, koji će vjerojatno biti iznesen u sklopu IPA programa bilateralnih zajednica za 2007./2013., posvećenog Bosni i Hercegovini i Crnoj Gori, a koji istječe 1. srpnja 2011. Prijedlog, identificiran u suradnji sa SEI-om, prva je opipljiva primjena Memoranduma o razumijevanju, potpisanog povodom jedanaestog po redu Foruma jadransko-jonskih gospodarskih komora (11. svibnja 2011.), između Foruma jadransko-jonskih gospodarskih komora i Srednjoeuropske inicijative (SEI). Nadalje, projekt AdrionTour, koji je završen 28. veljače 2011., nakon obrazovne turneje trenutno je u izvještajnoj fazi, kako je vidljivo u sljedećoj točki pod temom 3.

Tema 3- lansiranje Jadransko-jonskog područja u referentnim međunarodnim turističkim krugovima

Obrazovna turneja (22.-28. veljače 2011.):

Inicijativom Radne skupine za turizam Foruma jadransko-jonskih gospodarskih komora, te zahvaljujući sufinanciranju regije Marche, od 22. do 27. veljače 2011. održana je obrazovna turneja u istočnojadranskim zemljama (Bosna i Hercegovina, Albanija, Crna Gora). Cilj inicijative bio je ispitivanje integritetnog turističkog paketa pod logotipom „Adrion“, uz pomoć novinara međunarodnih trgovinskih časopisa, a što je identificirano zahvaljujući suradnji ureda Talijanske turističke zajednice ENIT u Frankfurtu i Bruxellesu. Neki lokalni turoperatori omogućili su organizaciju obrazovne turneje. Već ranije su bili obučavani u okviru istog projekta, zahvaljujući koordinaciji Amatori grupe operatera iz Ancone. Događaju su prisustvovali brojni stručnjaci iz ovog područja, a značajni su predstavnici Reizen & Vakantie te Femmes d'Aujourd'hui časopisa te regija Toskana, koja je predstavila mrežu NECSTouR. Uključivanjem ovih stručnjaka omogućeno je promoviranje logotipa „Adrion“ u međunarodnim krugovima, širenjem u specijaliziranom tisku, kao i kroz mrežu NECSTouR, odnosno najvažniju europsku mrežu, također ovlaštenu pred Europskom komisijom.

Tema 4- Suradnja s drugim europskim mrežama: Necstour, Ascame i SEI

NECSTOUR- (Mreža europskih regija za održiv i konkurentan turizam)

✓ 2010 Euromeeting (Firenca, od 9. do 10. prosinca 2010.)

Radna skupina za turizam, Foruma jadransko-jonskih gospodarskih komora, sudjelovala je na godišnjem izdanju Euromeetinga pod nazivom: „Regionalna politika za održiv i konkurentan europski turizam“. Tijekom događanja održan je sastanak NECSTOUR mreže, kojem je po prvi put prisustvovala Radna skupina za turizam, nakon odluke Foruma jadransko-jonskih gospodarskih komora da se priključi mreži kao pridruženi član. Susret je ujedno bio prilika za usredotočavanje na program kulturne rute Vijeća Europe te je odigrao presudnu ulogu za usmjeravanje rada Radne skupine za turizam prema dalekosežnijim europskim aktivnostima.

✓ Doprinos Akcijskom planu Europske komisije

Radna skupina za turizam 19. siječnja 2011. dala je svoj doprinos Akciji 17, Priopćenja Europske komisije br. 352, od 30. lipnja 2010., odgovorivši na prijedlog Akcijskog plana, utvrđenog od strane mreže Necstour i zajedničkog svim pridruženim članovima. Akcija („Uspostava i jačanje suradnje između EU-a, glavnih zemalja u razvoju te mediteranskih zemalja, za promicanje modela održivog i odgovornog turizma te razmjenu dobrih praksi“) može se implementirati kroz učinkovitu suradnju a mrežom Ascame, kako je spomenuto u sljedećoj točki ove teme.

✓ Sudjelovanje predstavnika Necstour mreže u obrazovnoj turneji (22.-27. veljače 2011.)

Sudjelovanje u obrazovnoj turneji regije Toskana pri predstavljanju mreže Necstour, omogućilo je Radnoj skupini Foruma jadransko-jonskih gospodarskih komora predstavljanje Jadransko-jonske regije, kao jedinstvene i preporučljive turističke destinacije u okviru Europske mreže.

✓ Glavna skupština mreže Necstour (Bruxelles, 7.-8. travnja. 2011.)

Sudjelovanjem u obrazovnoj turneji za regiju Toskana, predstavnik mreže Necstour je tijekom Glavne skupštine opisao moguće prijedloge suradnje između mreže Necstour i Radne skupine Foruma jadransko-jonskih gospodarskih komora.

ASCAME mreža (Udrženje mediteranskih gospodarskih i industrijskih komora)

✓ Sudjelovanje Ascame mreže na sastanku Talijanskog antena centra (Cagliari, 2.-3. svibnja 2011.)

Tijekom sastanka, od strane Ascame mreže naglašena je potreba za jačanjem njezine uloge u koordinaciji prijedloga projekata, iznijetih od strane različitih članova komore, kao i izravnog uključivanja u europske projekte, bilo kao partner ili voditelj projekta. Sjednica, posvećena Forumu jadransko-jonskih gospodarskih komora, bila je prilika za isticanje spremnosti Gospodarske komore Ancone na uspostavljanje bliže suradnje s Gospodarskom komorom Cagliari, s ciljem kvalitetnije racionalizacije inicijativa i bolje međusobne razmjene iskustava. Uvažavanje i konsenzus nadalje su izraženi kroz ideju da ASCAME i Forum jadransko-jonskih gospodarskih komora zajedno sudjeluju u projektima iz područja turizma, što bi s jedne strane trebalo ojačati iskustva stečena na Jadranu s markom „Adrion“, u širem kontekstu mediteranskog ugođaja, a s druge strane, omogućiti mreži ASCAME kapitalizaciju konačnih rezultata ovog potencijalnog projekta Jadransko-jonskog područja, kroz Forum jadransko-jonskih gospodarskih komora.

✓ **Akcijski plan Europske komisije- Priopćenje br. 352, od 30. lipnja 2011**

Doprinosom Akcije 17 Priopćenja može se osigurati veće otvaranje prema Sredozemlju. U ovom kontekstu, Gospodarske komore Malage i Ancone, koje predsjedaju Odboru za turizam ASCAME-a te Radnoj skupini za turizam, Foruma jadransko-jonskih gospodarskih komora, mogu obavljati aktivnosti od zajedničkog interesa, čime raste i njihovo uzajamno iskustvo i stručnost u području turizma.

Mreža SEI (Srednjoeuropska inicijativa):

✓ **Memorandum o razumijevanju s mrežom SEI (Budva, 11.svibnja 2011.)**

Sudjelovanjem institucionalnog izaslanstva Gospodarske komore Ancone na događanju pod nazivom „ Financijske institucije za mala i srednja poduzeća: obuka i izgradnja kapaciteta za poslovnu potporu organizacijama u državama članicama Srednjoeuropske inicijative izvan EU“, Memorandum o razumijevanju službeno je potpisan između Foruma jadransko- jonskih gospodarskih komora i mreže Srednjeeuropske inicijative.

Memorandum o razumijevanju usmjeren je na teme od zajedničkog interesa, osobito na turizam.

Uz već tradicionalnu naklonjenost Podunavlju, odnos s mrežom SEI također omogućava povezivanje s Jadransko-jonskom inicijativom, a Jadransko-jonska dimenzija obiju mreža, Srednjoeuropske inicijative te Jadransko-jonske inicijative, nudi mogućnosti kontakata i suradnje s mediteranskim područjem.

Zaključci

Na temelju aktivnosti, koje su provedene i objašnjene tijekom sastanka, kao i razmatranja te vrijednih savjeta proizašlih od strane brojnih kvalificiranih govornika pri Radnoj skupini za turizam, mogu biti izvučeni sljedeći navedeni zaključci.

Radna skupina za turizam

- okvir u kojem će Jadranska makro-regija omogućiti stvaranje inovativnog političkog, institucionalnog i gospodarskog konteksta, bez preklapanja uloga i funkcija, poslužiti će kao alat Europskoj uniji za olakšavanje dalekosežnih procesa, poput onih koji se tiču zemalja kandidata i potencijalnih kandidata te procesa povezanih s Jadransko-jonskom makroregijom. Prirodno okruženje u kojem bi se ovakvi procesi trebali analizirati bit će Okrugli stol za turizam Jadransko-jonske inicijative, s kojim Radna skupina za turizam Foruma jadransko-jonskih gospodarskih komora namjerava nastaviti još bližu suradnju, kao operativcem za gospodarska pitanja;
- postoji potreba za jačanjem i širenjem branda „Adrion“, s ciljem stvaranja Jadransko-jonske makroregije uočljivijom iz perspektive inozemnih turista, osobito onih koji nisu iz Europe, a također je nužno i olakšati prepoznavanje turističkog proizvoda, okarakteriziranog zajedničkim povijesnim i kulturnim identitetom;
- namjerava se zajednički promovirati i kapitalizirati teritorijalno bogatstvo i raznolikost područja, slijedeći tematski specifične pristupe te stvarajući integrirani multinacionalni paket, počevši od mora i obalnog turizma, kao katalizatora gospodarskog razvoja;
- podržava se identifikacija europskih destinacija od posebne izvrsnosti s područja Jadransko-jonske makroregije, a time službeno i prestižno priznavanje turističkih mjesta sadašnjih i budućih članica EU;
- nastavljaju se aktivnosti institucionalne suradnje turoperatora i organizacija, u želji identifikacije turističkih mjesta, turistički i tematski povezanih s brandom „Adrion“. Buduće aktivnosti vezane za projekt bit će posebno usredotočene na promociju već postojećih paketa, s ciljem da se sačuva nasljedstvo stečeno tijekom godina, poput integriranih multinacionalnih paketa, označenih logotipom „Adrion“;

- podupire se i potiče održiva, odgovorna i visokokvalitetna turistička ponuda (održivi menadžment turističkih destinacija, zajednička marka kvalitete, širenje eko-oznake za kvalitetan okoliš te sustav Emas zajednice), s jedne strane kroz prihvaćanje principa održivog turizma, usvojenog od strane UNWTO-a (Svjetska Turistička Organizacija Ujedinjenih Naroda), a s druge strane prijenosom znanja stečenog od strane talijanskog sustava gospodarskih komora, u suradnji s Isnart-om. Konkretno, iskustvo stečeno s markom kvalitete „Talijanska gostoljubivost“, može biti prenijeto na prekogranične zemlje, s ciljem usvajanja zajedničkih standarda i kvalitete dobrodošlice u hotelima te ostalim smještajnim kapacitetima;
- cilj je primijeniti metodologiju kulturnih ruta Vijeća Europe (točka 5.1, Priopćenje br. 352 od 30. lipnja 2010.), odlukom Vijeća ministara br. 52/2010, radi identificiranja novih kulturnih ruta te uključivanja Jadranskog bazena među već postojeće kulturne rute. Cilj je da se područje Jadrana uključi u službeni program kulturnih ruta Vijeća Europe i poistovjeti ga se s logotipom „Adiron“, koji je u vlasništvu Foruma jadransko-jonskih gospodarskih komora od 2008. godine
- cilj je i primijeniti metodologiju mreže Necstour za jačanje regionalne turističke strateške politike (npr. Okvirni plan Toskane za razvoj Via Francigene), kroz sudjelovanje u „Kulturnim rutama“ Radne skupine, osnovane unutar iste mreže. Ovakvo sinergijsko djelovanje trebalo bi promicati i upotrebu pokazatelja održivosti i konkurentnosti, primjenjivih na pilot rutama, koje bi trebale biti identificirane i poboljšane unutar istog projekta;
- s obzirom na Ugovor o partnerstvu, potpisan između Foruma jadransko-jonskih gospodarskih komora i Srednjoeuropske inicijative (SEI), 11. svibnja 2011., Radna skupina za turizam suglasna je o potrebi za osjetnijim provođenjem dogovorenog sporazuma, putem „projektno-orjentirane“ suradnje na području održivog turizma i aktivnosti povezanih s malim i srednjim poduzećima. U okviru ovog programa odlučeno je da se izda nacrt prijedloga zajedničkog projekta, utemeljen na promociji logotipa „Adrion“ i turističkih ruta koje ga identificiraju, također s ciljem prijenosa najbolje prakse na ostale zemlje Srednje i Jugoistočne Europe, članice SEI-a;
- osim primjene Memoranduma o razumijevanju, potpisanog između ASCAME-a i Foruma jadransko-jonskih gospodarskih komora, 12. studenog 2008., Radna skupina za turizam suglasna je o potrebi otvaranja prema Sredozemlju, kako je navedeno i u Priopćenju Europske komisije, 30. lipnja 2010. Unutar ovog okvira, Forum jadransko-jonskih gospodarskih komora i ASCAME, djelujući kroz Gospodarske komore Ancone i Malage, koje su vrlo aktivne na području turizma, bit će u mogućnosti provoditi projekte od zajedničkog interesa, promovirajući uzajamnu razmjenu iskustava i mogućnosti za razvoj „Europske oznake za kvalitetu turizma“. Isnart, inače član mreže Necstour, referentna je organizacija za promicanje takve oznake, s ciljem implementacije Akcije 13, Priopćenja br. 352 Europske komisije.

U konačnici, Radna skupina za turizam, Foruma jadransko-jonskih gospodarskih komora, teži povećavanju broja sudionika na Forumu, gospodarskih komora i turoperatora, kako bi se proširilo znanje o korištenju logotipa „Adrion“ na referentnim područjima, ali i omogućila materijalna i aktivna institucionalna te operativna potpora zajedničkom postizanju ciljeva, koje Radna skupina postavlja za svaku godinu.